

Híres metodisták –Methodista politikusok

Casimira Rodriguez (1966-)

A 21. század első forradalmaként emlegetik Latin-Amerikában, hogy Bolíviában nemcsak a 2006-ban megválasztott elnök, Evo Morales, de kormányának több tagja is indián, illetve egykori szakszervezeti vezér.

Az igazságügy-minisztérium élére nem jogász, hanem a kecsua Casimira Rodríguez került, aki korábban háztartási alkalmazott volt, és szakszervezeti színekben harcolt a társadalmi igazságtalanságok ellen.

Casimira Rodríguez az evangéliumi metodista egyházhoz tartozik. Mint fiatal nő részt vett a keresztény békekonferencia munkájában. Ő az első kecsua nő, aki 2006 és 2007 között miniszter lett Bolíviában.

Egy vele készült interjúból idézünk:

Bolíviában mintegy 140.000 háztartási alkalmazott dolgozik. 15 órát dolgoznak naponta, a hét minden napján, szabadság, fizetés nélkül, azért, hogy tető legyen a fejük felett és naponta egyszer meleg ételt ehessenek. Az egyetlen alternatívájuk az utcán való élet, mivel nem tudnak képzettséget szerezni, nincs vagy nagyon minimális a bérük, a munkaadójuk házáat szinte sosem hagyhatják el, és így gyakorlatilag semmi esélyük nincs rá, hogy saját családjuk legyen. Sokáig ilyen sorsot élt a későbbi miniszter asszony.

A legtöbb polgári család Latin-Amerikában egy vagy több háztartási alkalmazottat tart, mivel egyre több közép- és felsőosztálybeli nő jól képzett és dolgozni szeretne. Óvodák vagy egész napos iskolák azonban nincsenek.

Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség (MET)

Próbaidős tag KÁTÉ 2010-11/12. rész

Az olcsó munkaerejű háztartási alkalmazottak (cselédek) Bolívia őslakosaiból kerülnek ki, akik már 12-13 éves korukról dolgoznak.

„A gyarmati időkben rabszolgákat tartottak az emberek, ma háztartási alkalmazottakat” – vallja Casimira Rodriguez, aki sok mindent el tud mondani a kizsákmányolásról, jogtalanságról, szexuális visszaélésekről és a testi erőszakról, amiknek a háztartási alkalmazottak ki vannak téve. Húsz évig egy volt közülük, ma a védőszentjüknek számít.

Mint annak idején a kormányüléseken, most is a hagyományos kecsua népviseletet hordja, szélesen kiálló rakott szoknyát, rövid blúzt, két hosszú sötét copfot. A spanyol nyelv meglágyul az indián anyanyelvének torok hangzásában, és ha nevet és a kilencéves unokaöccsének fintorokat vág – akivel együtt laknak, és akit a családtag Cosima saját gyerekként nevel – bolondozó tinédzsernek tűnik. Csak repedezett kezeit látva – amit kikezdett a több évtizedes kemény munka – tűnik felnőttnek. „A kezeim még álmomban is tudnak hagymát vágni” – mondja, és eközben szakadatlanul cseng a mobilja. Őt látva nem gondolja az ember, hogy hazájának egyik legismertebb asszonya.

13 éves volt, amikor a szülei parányi sárkunyhójából a városba költözött, azért, hogy háztartási alkalmazott legyen. „Továbbra is járhatsz iskolába, és a pénzből, amit kapsz, támogatni tudod a szüleidet” – mondta neki a munkaadónője, aki autóval érkezett a kis hegyi faluba, hogy háztartási alkalmazottat szerezzen. Szülei egy jobb

élet reményét látták a lányuk számára kibontakozni, és hagyták, hogy a városba menjen. Ott már nem volt többé szó az iskolai képzésről: Casimirának egy tizenöt fős háztartást kellett kiszolgálnia. Főzött, mosott, takarított anélkül, hogy a házat elhagyhatta volna. „A legrosszabb az volt, normálisnak gondoltam, hogy rosszul bánnak velem” – mondja ma. Munkaadónője gyakran ismételte: „Befogadtalak téged a házamba, tetőt adtam a fejed fölé, és úgy bánok veled, mint a lánnyal, ezért hálatlanság tőled, hogy te még fizetést is szeretnél.” „Ha az ember egyedül van és fiatal elhiszi azt, amit mondanak neki” – fogalmaz Casimira. Nagyon sokáig nem mert ellenvetéseket tenni – hiszen elhitte, hogy ők most a családja. Még most is csak halkan és zavartan mesél a család nagymamájáról, aki semmiségekért is rákiáltott, rajta spórolta meg az ennivalót, és egy perc nyugalmat sem hagyott a számára. Kislánnyként ezt a bánásmódot szó nélkül eltűrte. A család lánygyermeké, akit úgyszólván születése óta gondozott, volt az egyetlen, aki jól bánt vele, szerette őt és néha megölelte. Saját családot

alapítani? Ábránd volt csupán. Hogyan ismerkedhetett volna meg egy férfivel, ha szinte sosem hagyta el a házat?

„A nyolcvanas évek végén elkezdtünk egy varrókört” – meséli. A szomszéd cselédlány beszélt erről. Minden szombaton találkoztak egy idős asszonynál, aki varrni tanította őket. Casimira nagyon érdeklődött a lehetőség iránt és a munkaadója hozzájárult, mivel valami olyasmit akart tanulni, aminek hasznát lehetett venni. Így szombatonként pár órát a házon kívül tudott eltölteni. Ez volt az egyetlen lehetőség sokáig, hogy más cselédlányokkal találkozzon és nyíltan beszélgessenek. Hamar észrevették, hogy milyen jól tették ezt.

A lányokban fokozatosan nőtt a felismerés, hogy munkaadóik jogtalanul bánnak velük. Eldöntötték, hogy közösen elmennek a rendőrségre, ha egyiküket ismét bántalmazzák. A jó munkaadók címét elkezdték osztogatni egymás között. A varrókör egyre nagyobb lett, a nők elkezdtek más cselédlányokat is megszólítani az utcában. Casimira bejelentette munkaadójának, hogy egy lelkésznél új helyet talált. Ez a váltás az élete minden területén nagy változást hozott a számára. „Egyike lett ő az életem legfontosabb embereinek” - meséli. „Még ma is az ő gyülekezetébe járok.

Megfizetett és jól bánt velem. Megállapodást kötöttünk, és hozzájárult, hogy részidőben dolgozzam.” Így a varrókörből Casimira igazi szakszervezetet hozhatott létre: rölapokat nyomtathatott, segélyezéseket és tiltakozó megmozdulásokat szervezhetett, beszélhetett a rádióadásokban a háztartási alkalmazott problémáiról, és utólag, esti iskolán, befejezhette a

tanulmányit.

Eközben a szakszervezet irodát kezdett működtetni La Paz-ban. Ma közel 5000 taggal rendelkeznek - bár közülük csak 3% a cselédlány. Ezeknek a nőknek nem engedik meg, hogy tévét nézzenek, rádiót hallgassanak, kapcsolatuk legyen másokkal. Egyszerűen nem tudják, hogy létezik számukra is szakszervezet. Ugyanakkor Casimira nem akarja a háztartási alkalmazott rendszert megszüntetni. „Ellenkezőleg, a munkát mind a férfiaknak mind pedig a nőknek magától értetődő kötelességként kell felfogniuk, mint egy szakmát, amivel jogok és kötelezettségek járnak.” A szakszervezeti ház szombati találkozóinak ezért három fő célja van: továbbképzés, jogi tanácsadás, és az önbecsülés megerősítése.

*Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség (MET)
Próbaidős tag KÁTÉ 2010-11/12. rész*

„Csak, aki önbecsüléssel rendelkezik tud harcolni a jogaiért” – vallják.

Éppen ezért a szakszervezeti házban sütni, főzni, varrni tanítják a lányokat. „Tanulni nehéz, de fel kell rázni az asszonyok és világossá kell tenni a számukra, hogy nekik kell a sorsukat kezükbe venni” - mondja Casimira Rodriguez. Fontos, hogy számlával rendelkezzenek, írásos szerződéssel dolgozzanak és pénzt tegyenek félre. "A cselédlány, aki már túl öreg a munkához, olyan mintha elveszett volna, sokan egyszerűen kidobják az utcára." Nincs pénze, nincs családja, nincsenek barátai. Az utcán hal meg. Éppen ezért a szakszervezet házában hat sürgősségi ágyat tartanak fenn az ilyen asszonyoknak, ahol kitett, megvert, bántalmazott vagy hajléktalan nők találhatnak menedéket. Az ágyak mindig foglaltak, a kereslet óriási.

Ma már Casimira kevesebbszer fordul meg a szakszervezeti házban, mégis láthatatlanul mindig jelen van. Minden asszony ismeri és tiszteli őt, beszélnek a történetét, hogy ő mást is akart az életben, mint mosni és takarítani.

Sok évvel ezelőtt volt ő a szakszervezet vezetője. Egy kis plaketten és azon a brosúrán látható most az arcmása, amely arról a nagy eredményéről ad hírt, hogy a bolíviai parlament 2003 áprilisában elfogadta a háztartási alkalmazottakról szóló törvényt. 15 évvel az után, hogy Casimira Rodriguez és társai azt első ízben a Parlamentbe vitték javaslatukat. Ez a törvény előírja, hogy minden háztartási alkalmazottnak joga van legalább 50 eurónyi havi jövedelemre, szabályozott munkaidőre, heti egy szabadnapra, és évente két hét fizetett szabadságra.

„A legnehezebben azt értük el, hogy az emberek bennünket munkásként fogadjanak el, hasonló jogokkal mint minden más alkalmazott rendelkezik. Az emberek egyszerűen nem számoltak velünk. Nem léteztünk. A szakszervezeti gyűléseken kinevettek bennünket. Mit akarnak egyáltalán itt ezek a nők –mondták. Menjenek vissza a tűzhelyhez, ahová tartoznak.”

Évekig kilincselte törvénytervezetével, a sajtóban ismertette az indítványát, próbálta meggyőzni a képviselőket.

„Rámenős vagyok, idegesítettem témámmal az embereket, és leszoktam arról, hogy a nagy tekintélyű emberek előtt izguljak” - mondja ő.

Egyébként, normál esetben nem volt ő egy lázadó háztartási alkalmazott. De Casimira természetes tekintéllyel rendelkezik. Tárgyilagosan és határozottan érvelt, direkt a szemébe nézett azoknak, akik vele szemben álltak. „Gondolj arra, aki az ételedet megfőzi!” - kiáltotta oda a férfiaknak, amikor elutasították, bántalmazták, vagy csak egyszerűen kinevették.

A törvény sikert aratott, de csak akkor lesz eredménye, ha a háztartási alkalmazottak követelni is fogják a jogaikat. Ezért a szakszervezet asszony

Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség (MET)

Próbaidős tag KÁTÉ 2010-11/12. rész

tagjai házról házra járnak, beszélgetnek a munkaadókkal, akik gyakran becsapják az orruk előtt az ajtót. Elutaznak a szülőfalvaikba és buzdítják a lakosságot, hogy tanítassák a lányukat és ne küldjék őket korán a városokba dolgozni. És világossá teszik a háztartási alkalmazottak számára, hogy az ő magatartásukon is múlik, hogy a gazdag fehér családok gyerekei a háztartási alkalmazottakkal tiszteletteljesebben viselkedjenek, mint a szüleik, hogy a munkaadók is függnek tőlük.

Casimira sokak számára hős, mások számára azonban olyan valaki, aki lerombolta a kiváltságok régóta jól működő rendszerét. A fehér pincérek nem szolgálják ki, a stewardessek a repülőgépen egészen hátul adnak neki helyet, miközben világos bőrű kísérelője előre és az ablak mellé kísérik.

A hétköznapi rasszizmus alig változott valamit, miközben Casimira Rodriguez az ország legmagasabb köreiig emelkedett. 2006-ban a frissen megválasztott Evo Morales elnök behívta őt a kabinetjébe. „Az igazságügyi miniszternek egy szimbolikus személynek kell lennie, egy nőnek, aki ismeri a jogtalanságot és harcolt ellene” - mondta Evo Morales. „Olyan volt ez mint egy álom és mint egy rémálom egyszerre” - emlékszik Casimira és a szeme összeszűkül és komorrá válik, amikor erről kezd beszélni. Mert az egykori cselédlánnyal szemben hatalmas volt az elvárás. Minden más lesz - gondolták sokan, hogy most egyikük ül a miniszteri székből. Megváltozik a korrumpált igazságügyi rendszer, ahol olyan gyakran a pénz befolyásolta a perek kimenetelét, megváltozik a rendőrség, akik alig reagáltak a bántalmazott cselédlányok bejelentéseire, akik nem piszkolták be kezüket egy indián lányért.

„Túl ambiciózusak voltak ezek a célok. Az emberek csalódottak voltak, és én megértettem ezt.” - mondja ő. Azokat az energiákat, amit egy igazságügyi reformba szeretett volna befektetni, az intrikák elhárítására kellett fordítania. Mint pártönkívüli és független hang nagyon hamar kényelmetlenné vált. Egy év múlva, egy éves miniszterség után dobta be a törölközőt és mondott fel.

„Sokfajta fordulatot vett az életem. Most újra ott vagyok a helyemen, az asszonyok között.” Sokat utazik az utóbbi időben. Létrehozott egy alapítványt hozott a kormány és a szakszervezetek közötti jobb közvetítés érdekében, és azért, hogy erősítse a háztartási alkalmazottak jogait. Casimira Rodriguez egész Latin-Amerikában nagyon keresett és népszerű tanácsadónő.

*Magyarországi Evangéliumi Testvérközösség (MET)
Próbaidős tag KÁTÉ 2010-11/12. rész*

Néha hazautazik a szülőfalujába, ez öt órát vesz igénybe az alig megépített hegyi utakon. A falu az Andok hegységben a senki földjén fekszik és csak egyszer egy évben keresi fel egy pap – és ezért az összes fiatal pár ugyanazon a napon tartja a faluban az esküvőjét. A szülőfalujában leveszi a cipőjét, hogy érintkezzen az anyafölddel. Azon helyen mindig sok energiát és inspirációt kap. Hiszen még mindig nagyon sok a teendő.

- Az analfabéták közel kétharmada nő.
- A fejlődő országokban a nők termelik az élelmiszer 80%-át, de a termőterületnek csak 10%-a van a tulajdonukban.
- A munkaképes nők 15,5%-a dolgozik Latin-Amerikában más emberek háztartásában. Világszerte a házimunka a leginkább elterjedt formája gyermekmunkának, főleg a 16 év alatti lányok esetében.

Forrás:

<http://www.brigitte.de/gesellschaft/politik-gesellschaft/frauenrechte-bolivien-563110/>